

Het eerste kerstfeest

door Esther Gerritsen

Voor het eerst haat tegen lijn drieëndertig omdat die al zo lang lijn drieëndertig is. Steeds hetzelfde getal dat in haar hoofd gestanst wordt, terwijl ze zich erover verwondert dat dit een correct Nederlands woord is, *gestanst*, omdat het zo waar en zo lichamelijk klinkt; *stansen*, zoals *höcken* en *slempen* klinken, zo klinkt *stansen*, als dialect dat rechtstreeks het lichaam in gaat op een manier waarop correcte woorden dat niet kunnen, maar *stansen* kan het wel. Het getal drieëndertig wordt in haar hersens gestanst en laat daar holtes ontstaan waar het getal losjes in tuimelt en verdwaalt. Voor het eerst in dertig jaar vertrouwt ze het niet en kijkt ze op de gele borden of het inderdaad nog steeds lijn drieëndertig is, die haar naar haar ouderlijk huis moet nemen. Hetzelfde met het afstempelen. Aan de buschauffeur zegt ze niet het aantal zones, maar ze noemt de naam van het dorp. En hij stempelt het verwachte aantal zones af, dat ze niet heeft durven uitspreken.

Voorin gaat ze zitten. Om door de grote voorruit alles goed te kunnen zien. En al verwacht ze hotel Haarhuis, café De Valom, zalencentrum De Klok, lampenwinkel Van Kol en de Ancaribar – de lichtpunten op deze onverlichte wegen tussen de dorpen door – net zo normaal zou ze het vinden als ze allemaal waren verdwenen. Of misschien is het een hopen, een onrealistisch hopen dat nu zij alles anders ziet, alles ook anders zal zijn. Dat de realiteit zich eindelijk eens een keertje aan haar aanpast. Waarom moet alles altijd van één kant komen?

Kerstavond. De winkels op het station waren al gesloten geweest. Iedereen vroeg naar huis. Ook de verlichte ramen van de restaurants waar ze langs rijden, hebben niets uitnodigends. Alles zal al vol zitten, maanden geleden gereserveerd. Hier zal geen vreemdeling aankloppen. Onverwachts ergens binnenlopen. Net zo ondenkbaar als dat zij haar opwachting niet maakt vanavond. Niet dit jaar. Het jaar na de dood. Ze zijn begonnen. De feestdagen die dit jaar herdenkingsdagen zijn. Zijn eerste verjaardag die nog moet komen waarop hij niet verjaart. En op een dag ook zijn sterfdag die ze had gezworen niet te zullen onthouden, maar waarin ze nu al jammerlijk is gefaald. De kerstavondbus voert haar naar herdenkingsavond één. Eerste horde van het jaar na de dood. Kerstfeest. Geboorte van Christus. Geboorte van de jaartelling.

De bouwput die nog vaag zichtbaar is in de schemer, waar ooit de oude gevangenis stond, net buiten de stad, doet haar goed. Ooit tilde ze als kind haar fiets op als er een kabel lag die de fietsers telde, om te voorkomen dat er een fietspad werd aangelegd. Omdat er niets mocht veranderen. Het landschap van haar jeugd moest blijven

zoals het was. Dat sentiment is voorbij. In de zomer stierf dat landschap samen met haar broer. Ooit was ze bang geweest dat na het sterven zijn grote verdwijnen zou beginnen. Dat al het nieuwe dat zonder hem zou bestaan, hem zou verdringen. Maar dat verdwijnen bleek het gevaar niet. Integendeel. De herinneringen die ze nu in haar eentje moet verzorgen bloeien juist op, maar dan tot lelijke plastic boeketten, waar je je leven lang aan vastzit. Haar angst voor het grote verdwijnen is in een verlangen ernaar veranderd.

De buschauffeur zet de radio iets harder als Sophie Ellis Baxter zingt. Een oude hit die haar broer nog heeft kunnen horen. ‘There’s a murder on the dance floor,’ zingt ze ‘but it did not kill the groove.’ Eerste kerstfeest. Eerste jaar. Eerste ronde. In de nauwe bocht bij café De Valom ziet ze zichzelf nog dronken de deur uit komen na een dansavond. Met tegenzin ziet ze dat. Steeds weer bij elke hoek met de bus om de Valom dronken die deur uit komen ... De bus kent maar één groove en zij ook.

Terwijl ze wachten bij de lampenwinkel van ‘Van Kol’ – als altijd wanneer ze te vroeg zijn, om weer op het goede tijdschema te komen – telt alles door in haar. Hij was de dag voor haar jarig. Precies twee jaar en één dag ouder en elk jaar zei hij hetzelfde: ‘Ik ben vandaag drie jaar ouder dan jij.’ En zij antwoordde hem de dag erna: ‘Gelukkig, nu ben je weer gewoon twee jaar ouder.’ Nu duurt het nog twee maanden tot het moment waarop hij officieel niet ouder wordt. Nog twee maanden en één dag waarop zij voor het eerst nog maar één jaar jonger is dan hij. Het jaar erop even oud. En dan de jaren waarin zij ouder wordt dan hij was. Grote zus zal worden. Van een broer van vroeger.

Na de verlichte rozenkassen in de Munnikhofsestraat drukt ze op de stopknop en stapt bij de goede halte uit. Ze liegt zichzelf voor dat ze zo een andere route

zou kunnen nemen, maar loopt rechtstreeks naar het huis op de hoek in de Olyhorststraat en ze weet: nog even en dan zoenen ze elkaar gedag met tranen in de ogen, trachtend die ogen van de ander te ontwijken, terwijl iemand iets zal mompelen als ‘Toch moeilijk,’ en een van hen zich zal opwerpen – een van hen die zich daar niet te beroerd voor voelt – om het overbodige te zeggen: ‘Dat het toch de eerste keer is dat ...’ Dit alles met zicht op de lege hoek in de kamer die al is aangekondigd. Want de kerstboom is niet opgetuigd. Niemand heeft dit jaar iets willen versieren. Maar het kerstfeest wordt meer gevierd dan ooit. Feest van de jaartelling, een jaartelling die dit jaar opnieuw is begonnen.

